

ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ - ПЕДАГОГИКАЛЫҚ АҒАРТУ

Тақырыбы:

**«Қауіпсіз орта: буллинг пен кибербуллингтің алдын алу
және көмекке жүгіну алгоритмі»**

Тақырыбы: «Қауіпсіз орта: буллинг пен кибербуллингтің алдын алу және көмекке жүгіну алгоритмі»

Қатысушылар:

- Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары
- Мектеп инспекторы
- Мектеп психологтары
- 5–11 сынып оқушылары

Өткізілу форматы: Жалпымектептік жиын / Панельдік баяндама-семинар

Көрнекілігі: Презентация, бейнероликтер, ақпараттық жадынамалар (буклеттер), «Көмек картасы» слайды.

1. Ұйымдастыру кезеңі (Кіріспе)

(Залда баяу әуен ойнап тұрады. Оқушылар мен қонақтар орындарына жайғасады)

Мектеп психологы:

— Қайырлы күн, құрметті оқушылар, әріптестер және бүгінгі жиынның қонақтары! Бүгінгі біздің кездесуіміздің басты тақырыбы — әрбіріңіздің қауіпсіздігіңіз, эмоционалдық саулығыңыз және өзара сыйластық. Бүгін біз мектептегі және интернеттегі бейбіт ортаны сақтау, буллинг пен кибербуллингке жол бермеу және қиын жағдайда кімнен, қалай көмек сұрау керек екенін талқылаймыз.

Алғашқы сөз кезегі мектептегі тәрбие мен қауіпсіздікке жауапты басшымыз — Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасарына беріледі.

2. Негізгі бөлім (Баяндамалар мен түсіндірмелер)

1-кезең: Алғы сөз және нормативтік негіз

Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары:

- Сәлеметсіздер ме, оқушылар! Мектеп - тек білім ордасы емес, ол - әрқайсысыңыз өздеріңізді қауіпсіз әрі жайлы сезінуі тиіс мекен. Буллинг (қорқыту, шеттету, мазақтау) және кибербуллинг (әлеуметтік желілердегі қысым) - бұл адамның құқығын бұзу. Біздің мектепте «Нөлдік төзімділік» қағидасы қолданылады. Бұл дегеніміз - ешбір қорқыту немесе шеттету жағдайы назардан тыс қалмайды. Әрқайсысыңыз бір-біріңізге құрметпен қарап, достық ортаны қалыптастыруға жауаптысыздар.

2-кезең: Психологиялық түсіндіру және белгілері

Мектеп психологы:

- Құрметті оқушылар, буллинг пен кибербуллингтің айырмашылығын ажырата білуіміз керек:

- **Буллинг**- бұл бетпе-бет жасалатын әрекет: мазақтау, кемсіту, заттарын тартып алу, топтан шеттету немесе күш көрсету.
- **Кибербуллинг** - бұл интернетте, чаттарда, әлеуметтік желілерде қорлау, жағымсыз пікірлер жазу, рұқсатсыз сурет/видео тарату, жалған аккаунт ашу.

Егер сізге немесе сыныптасыңызға қатысты осындай әрекеттер жасалса - үндемей қалмау керек! Бұл сіздің әлсіздігіңіз емес, керісінше, өзіңізді және өзгені қорғаудың алғашқы қадамы.

3-кезең: Құқықтық жауапкершілік

Мектеп инспекторы:

- Сәлеметсіздер ме, оқушылар! ҚР заңнамасына сәйкес, кәмелетке толмағандар арасындағы буллинг және кибербуллинг әрекеттері үшін құқықтық жауапкершілік көзделген.

- 14 жасқа толған оқушылар өздерінің заңсыз әрекеттері үшін жеке жауапкершілікке тартылуы мүмкін.
- Баланың буллинг жасағаны үшін оның ата-аналарына немесе заңды өкілдеріне әкімшілік айыппұл салынады (ҚР ӘҚБтК-нің тиісті баптары бойынша).
- Интернетте таратылған кез келген жала немесе жеке басқа тиісу цифрлық із қалдырады. Сондықтан "анонимдік" сізді жауапкершіліктен құтқармайды.

4-кезең: Қауіпсіз көмекке жүгіну АЛГОРИТМІ

(Экранда алгоритм слайды көрсетіледі, психолог пен инспектор рет-ретімен түсіндіреді)

Психолог және Инспектор:

1. **ТОҚТАТУ:** Егер сізді желіде қорласа - провокацияға жауап бермеңіз, агрессормен айтыспаңыз.
2. **ДӘЛЕЛДЕРДІ САКТАУ:** Кибербуллинг кезінде экранның скриншотын жасап, хабарламаларды, суреттерді, жазбаларды сақтап қойыңыз.
3. **БЛОКТАУ:** Агрессорды барлық әлеуметтік желілер мен чаттарда "Блокқа" (Чёрный список) салыңыз.
4. **КӨМЕККЕ ЖҮГІНУ (ХАБАРЛАУ):**
 - Мектепте: Мектеп психологына, сынып жетекшісіне немесе Тәрбие ісі орынбасарына айтыңыз.
 - Мектеп инспекторына тікелей хабарласыңыз.
 - Сенім жәшігіне анонимді түрде жазып қалдыруға болады.
 - **Ұлттық сенім телефоны: 111** немесе **112** (тәулік бойы тегін).

3. Қорытынды және Кері байланыс

(Оқушылар тарапынан қойылған сұрақтарға жауап беріледі)

Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары:

- Бүгінгі жиыннан түйгеніміз: ешқашан жалғыз емессіздер! Мектеп әкімшілігі, психологтар және полиция өкілдері сіздерді қорғауға және кез келген уақытта көмектесуге дайын. Өзіңізге де, айналаңыздағыларға да мейірімді болыңыздар.

(Оқушыларға ақпараттық буклеттер таратылады)

АҚПАРЛАМА

«БУЛЛИНГ ПЕН КИБЕРБУЛЛИНГТІҢ АЛДЫН АЛУ ЖӘНЕ ҚАУІПСІЗ КӨМЕККЕ ЖҮГІНУ АЛГОРИТМІН ТҮСІНДІРУ» ТАҚЫРЫБЫНДА ӨТКІЗІЛГЕН ІС-ШАРА БОЙЫНША

Өткізілген күні: 04.09.2026 жыл

Өткізілген орны: АКТ залы

Қатысқандар:

- Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары – Т. Бустанова
- Мектеп инспекторы – Е.Саметов
- Мектеп психологтары – А.Сайынова, А.Смадияр
- 5–11 сынып оқушылары

Мектепте 5–11 сынып оқушыларының қатысуымен буллинг пен кибербуллингтің алдын алуға бағытталған түсіндірме іс-шарасы өткізілді. Іс-шараға Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары, мектеп инспекторы және мектеп психологтары қатысып, оқушыларға кешенді ақпарат берді.

Оқушылар арасында буллинг пен кибербуллингтің алдын алу, оның психологиялық және құқықтық салдарларын түсіндіру, сондай-ақ қиын жағдайға тап болғанда қауіпсіз көмекке жүгінудің нақты алгоритмін қалыптастыру іс-шараның басты мақсаты болды.

Ұйымдастыру бөлімінде Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары сөз сөйлеп, мектептегі қауіпсіздік пен «Нөлдік төзімділік» саясатының маңыздылығына тоқталды. Психологиялық блокта мектеп психологтары оқушыларға буллинг пен кибербуллингтің түрлері, оның құрбаны болмау жолдары және эмоционалдық тұрақтылықты сақтау ережелері бойынша презентация ұсынды. Құқықтық түсіндірме бөлімінде мектеп инспекторы кәмелетке толмағандар арасындағы құқық бұзушылықтар, киберкеңістіктегі жауапкершілік және ҚР Заңнамасы бойынша қарастырылған шаралар туралы түсіндірме жүргізді. Алгоритімді түсіндіру бөлімінде оқушыларға буллинг немесе кибербуллингке тап болған жағдайда қолданылатын қадамдық әрекеттер (дәлелдерді сақтау, блоктау, мектеп әкімшілігіне, психологқа, инспекторға хабарлау, 111 ұлттық шұғыл қызметіне хабарласу) ұсынылды.

Кездесу нәтижесінде 5–11 сынып оқушылары киберқауіпсіздік пен психологиялық қауіпсіздік ережелерімен толық таныстырылды. Оқушыларға ақпараттық-түсіндірме буклеттері таратылып, мектептегі «Сенім жәшігі» мен байланыс нөмірлері қайта ескертілді. Оқушылар тарапынан қойылған сұрақтарға мамандар толыққанды кәсіби жауаптар берді.

Іс-шара бекітілген жоспарға сай жоғары деңгейде өтті. Мектепте буллингке қарсы профилактикалық жұмыстар тоқсан бойы жүйелі түрде жүргізілді.

<https://www.instagram.com/reel/DdLrTPUONd3/?stkn=aXRraDVvMmtvbWg2>

Педагог-психологтар:

А.Смадияр
А.Сайынова